

3-2018 Beste praksis for HMS-arbeid i vannbransjen

Forslagsstiller

Norsk Vanns arbeidsgruppe for HMS-arbeid i vannbransjen

Målsetting for prosjektet

Beskrivelse av nåsituasjonen for arbeidet med HMS i vannbransjen viser store ulikheter mellom de forskjellige kommunene/selskapene. Norsk Vanns arbeidsgruppe for HMS-arbeid i vannbransjen har avdekket at det er knyttet utfordringer til holdninger med å ta viktigheten av HMS på alvor. Vannbransjen preges av mange ulike oppgaver hvor det er knyttet stor risiko, både ved vannbehandlingsanlegg, avløpsrensaneanlegg og i transportsystemet. Arbeidsgruppen skal levere egen rapport på sitt arbeid, men en slik rapport kan ikke gå i dybden på temaet beste praksis for HMS-arbeid. Derfor mener arbeidsgruppen at dette bør beskrives nærmere i et eget prosjekt.

Arbeidsgruppen ønsker at prosjektet skal ende opp med et oppslagsverk på beste praksis som er tilgjengelig for alle i bransjen. Oppslagsverket må være tilgjengelig på norskvann.no (oppslag på web – synlig og lett tilgjengelig). Opplæring skal foregå i eget HMS-kurs i regi av Norsk Vann.

Bakgrunn

I 2015 nedsatte styret i Norsk Vann en arbeidsgruppe som skulle jobbe med HMS-arbeid i vannbransjen. Bakgrunnen for arbeidsgruppen var at mange tidligere prosjektforslag på ulike problemstillinger rundt HMS ikke nådde opp i konkurransen med andre prosjekt i prosjektsystemet. Arbeidsgruppen har jobbet med å kartlegge og beskrive nåsituasjonen og fremtidige utfordringer innen HMS-arbeidet i bransjen. Gjennom arbeidsperioden har gruppa bidratt til å sette HMS på dagsorden på arrangement og i skriftlige medier. Arbeidsgruppen har jobbet ut fra sitt mandat i 2016 og 2017. Arbeidsgruppen mener det er behov for å bruke mer tid på å se mer konkret på beste praksis for HMS-arbeidet i bransjen. Derfor kommer arbeidsgruppa med dette prosjektforslaget.

Arbeidsgruppa har også gitt innspill til Norsk Vann om videreutvikling av e-læringskurset om HMS. Det jobbes med et nytt kurs som skal være klart til testing i 2018. Dette prosjektet må finne et godt grensesnitt for hva som skal være tilgjengelig på det digitale oppslagsverket, kontra hva som skal bli tilbudt som opplæring via kurset. Kurset er dokumentert opplæring, mens oppslagsverket dette prosjektet utvikler skal være et lett tilgjengelig oppslagsverk. Beste praksis som blir tilgjengelig gjennom dette prosjektet kan også vurderes tatt inn i e-læringskurset.

Regelverket må være tilgjengelig, men her kan vi bruke andre oppslagsverk som for eksempel regelhjelp.no og arbeidstilsynet.no. Oppslagsverket sier hva du må ta hensyn til, ikke hvordan du skal gjøre det – det kan et kurs fortelle deg. Oppslagsverket kan vise til at det er et eget HMS-kurs tilgjengelig.

Prosjektopplegg (kort beskrivelse)

Prosjektet gjennomføres i to faser. I den første fasen benyttes en rådgiver med rammeavtale med Norsk Vann for faglig rådgivning og utarbeidelse av rapport. I den andre fasen benyttes enten et kommunikasjonsbyrå eller interne ressurser i Norsk Vanns sekretariat, til å overføre det utarbeidede materialet til en egen meny på norskvann.no.

Mange mindre kommuner mangler system og verktøy for HMS-arbeid i hverdagen. Det bør utarbeides en enhetlig praksis i vannbransjen. Arbeidet med HMS skal være likt uavhengig av størrelse og geografi.

Det finnes mange risikofaktorer innen hygiene og helse. Prosjektet må gi bransjen bedre kunnskap og informasjon om hvordan HMS-arbeidet bør løses. Prosjektet skal vise hvordan vi skaper gode holdninger og endring av adferd.

Oppslagsverket, en egen meny på norskvann.no, skal være et nyttig verktøy både for ledere, verneombud og ansatte, og skal beskrive beste praksis: Slik gjør vi det i vannbransjen - en felles HMS-standard.

Prosjektet må vise til beste praksis innen bl.a.:

- Alenearbeid – risikovurdering
- Arbeid i høyden, fall og klem
- Arbeid i kum, basseng og andre trange rom med lite oksygen, jf. aml § 3-2 og forskrift om utførelse av arbeid kap. 29
- Arbeid i grøft og vei
- Besøkende, eksterne firma (leverandører og lignende)
- Dammer
- Eksplosjonsfare-soner/områder
- Ergonomi, arbeidsstillinger
- Farlige gasser, manglende oksygen
- Gravide arbeidstakere
- Kjemikaliehåndtering (både vann og avløp)
- Kraner, stort utstyr, dokumentert opplæring
- Overløp
- Prøvetaking

- Ren og uren sone, biologisk helsefare
- Spyling og suging
- Støv og støy
- Vann under trykk
- Verneutstyr

Utarbeidelsen av dette prosjektet kan bl.a. bruke bakgrunnsmateriale og rapport utarbeidet av arbeidsgruppen for HMS-arbeid i vannbransjen.

Prosjektet innebærer følgende delaktiviteter:

- Avholde oppstartsmøte mellom styringsgruppe og rådgiver for prosjektet for å drøfte nærmere hvordan prosjektet best skal løses, herunder antall møter og møteplan
- Innhente nødvendig grunnlagsinformasjon for å besvare oppgaven
- Utarbeide forslag til rapport
- Gjennomføre workshop med styrings- og referansegruppe for drøfting av rapport
- Revidere rapport
- Gjennomføre høring av revidert rapportforslag i styrings- og referansegruppen
- Utarbeide endelig rapport
- Avholde avslutningsmøte mellom styringsgruppe og rådgiver for å behandle endelig rapport og avtale videre oppfølging av rapporten
- Markedsføre og implementere resultatene

Organisering/deltakere

Prosjektet styres av en styringsgruppe med 4 representanter fra Norsk Vanns medlemmer, som er oppnevnt av Norsk Vanns samfunnskomité. 2 av medlemmene i styringsgruppen oppnevnes fra arbeidsgruppen for HMS-arbeid i vannbransjen. Det forventes at styringsgruppe og rådgiver møtes 3 ganger (oppstartsmøte, workshop, avsluttende møte) og at øvrig kommunikasjon er per mail/tlf. Styringsgruppen vil foreslå deltakere i en referansegruppe. Referansegruppen blir invitert til workshopen og til å gi innspill til rapporten.

Norsk Vanns sekretariat vil ivareta prosjektadministrasjon, trykking/markedsføring mv.

Kostnader/finansiering

Prosjektkostnader er anslått til kr 750 000 og skal i sin helhet finansieres av Norsk Vann prosjekt.

Kostnader	
Del 1: Faglig utredning og rapportering	400 000
Del 2: Utvikling av webportal på norskvann.no	100 000
Møter styrings-/referansegrupper	60 000
Trykking og formidling	20 000
Prosjektadministrasjon	120 000
Uforutsett	50 000
Totalt	750 000

Finansiering	
Norsk Vann prosjekt	750 000
Ekstern	-
Totalt	750 000

Posten «Faglig utredning og rapportering» angir maks. ramme for utredningsarbeidet, herunder timekostnader, reisekostnader, møter og ev. biomkostninger.

Nytten er at alle medlemmer kan bruke dette som et felles oppslagsverk. HMS-arbeidet i vannbransjen skal følge samme standard/beste praksis. Bra for alle ☺ Trykker gode arbeidsplasser i bransjen for hele Norge. Vi får et større fokus på HMS-arbeidet. Det er viktig da undersøkelser viser at vi har noen holdningsutfordringer. E-læringskurset kan være lett tilgjengelig fra denne webportalen.

Tidsplan

Prosjektet starter opp mars 2018 og rapporteres innen mars 2019.

Rapportering og informasjon

Prosjektet rapporteres som en oppskrift til oppslagsverket til en "webpage" eller meny på norskvann.no. Når beste praksis er redegjort, så lages selve nettstedet i samarbeid med et kommunikasjonsbyrå eller internt i Norsk Vann. Det legges til rette for at sekretariatet i Norsk Vann vedlikeholder informasjonen på norskvann.no etter at prosjektet er avsluttet.

Til markedsføring av resultatene utarbeides 2-siders informasjonsark samt artikkel.

2-siders informasjonsark benyttes til utstrakt spredning av resultatene på konferanser mv. Resultatene fra prosjektet presenteres dessuten i Vannspeilet og på norskvann.no. En faglig basert artikkel sendes relevante tidsskrifter som VANN, Kommunalteknikk, Teknisk Ukeblad mv.

Prioriteringskriterier

Kriterier	Fylles inn med aktuelle svar:
1) Er prosjektet i samsvar med strategiplanen?	Ja. Prosjektet vil innfri økte krav til kvalitet og sikkerhet i vannbransjen.
2) Er prosjektet innenfor en av følgende prosjektkategorier: a) tekniske veiledninger/rapporter, b) forvaltningsveiledninger/-rapporter eller c) strategiske prosjekter/utredningsprosjekter	Prosjektet vil være en teknisk veiledning for HMS-arbeid i bransjen.
3) Er prosjektet egnet til å løse utfordringer for ulike medlemskategorier?	Ja
4) Fører prosjektet til utvikling av nye veiledninger/verktøy?	Ja
5) Er prosjektet tilstrekkelig stort til å gi et tilfredsstillende resultat?	Ja
6) Er det sannsynlig med økonomiske bidrag fra eksterne miljøer til prosjektet?	Nei

Thomas Langeland Jørgensen/Arbeidsgruppe for HMS
29. september 2017/27. oktober 2017

Direktørens forslag til prioritering for 2018:

Gjennomføres i 2018. HMS er sentralt i alt arbeid innen vann- og avløp. Arbeidsgruppen peker på behovet for lett tilgjengelig felles oppslagsverk med beste praksis. Resultatene fra prosjektet vil være en viktig brikke for å styrke HMS-arbeidet innen bransjen.

Innspill i høringsrunden

Samfunnskomiteen:

Samfunnskomiteen støtter direktørens innstilling. Komiteen mener det er viktig at beste praksis fra arbeid med HMS gjøres tilgjengelig for alle.

Avløpskomiteen:

HMS er et viktig tema for bransjen, men komiteen er usikker på om foreslått prosjekt vil gi den nytten den beskriver. Dette er kanskje mer aktuelt som kurs? Prosjektet foreslås utsatt.

Vannkomiteen:

Vannkomiteen støtter direktørens innstilling. I prosjektet må det skilles klart mellom lovkrav, interne krav og beste praksis. Det er også ønskelig med en oversikt over lovpålagte kurs og hva som er nødvendige/anbefalte kurs.

Direktørens innstilling til styret:

Gjennomføres i 2018. Revisjon av Norsk Vanns e-læringskurset i HMS løper parallelt. Beste praksis som blir tilgjengelig gjennom dette prosjektet vil bli vurdert tatt inn i e-læringskurset.